

Zalka Csenge Virág

Nagyvárosi népmesék

ZALKA CSENGE VIRÁG

Nagyvárosi népmesék

MÓRA KÖNYVKIADÓ

Orosz Annabella
illusztrációival

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezményel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

© Zalka Csenge Virág, 2023
Illusztráció © Orosz Annabella, 2023
© Móra Könyvkiadó, 2023

Tartalom

<i>Előszó: népmesék a nagyvárosban? .....</i>	5

Növények és állatok a városban

BOROSTYÁN, MAGYAL, TISZAFÁ	
Hogyan nyerte el Trisztán Izoldát?	10
GESZTENYEFA	
A kovács gesztenyefája	15
GINKÓFA	
A ginkótündér.	21
MUSKÁTLI	
A varázsló tanítványa	29
PITYPANG	
A pitypang legendája	33
PLATÁNFA, VARJÚ	
A varjú lánya	36
GALAMBOK, VARJAK	
A galambok királya	41
KUTYA	
Miért szagolgtják a kutyák egymás farkát?	48
MACSKA	
A macskák országa	51

PÓK	
A pókmenyasszony	57

SZARKA	
A főnixtündér virágai	63

Az emberi környezet

LAKÓTÁRSÁK	
Dzsinn a toronyban	70

HINTA	
Hintaország	75

KOCKAKŐ	
A kis kockakőkészítő	83

KŐ ÉS POR	
Szarvas uraság bált rendez	88

LÁMPA	
A lány és a lámpások	92

VILLÁMHÁRÍTÓ	
Csige Alu és a villámok istene	96

TÁBLÁK	
Slappy Hooper	100

<i>Városi vadászat .....</i>	<i>103</i>

<i>További olvasmányok .....</i>	<i>106</i>

<i>Források .....</i>	<i>107</i>

Lámpa

A városok utcái sötétedés után is fényben úsznak: megszámolni is nehéz lenne, hányfajta lámpa, lámpás, égő és másféle világítóeszköz ragyogja be a lakók életét. Érdekes módon a lámpák titkos élete már évszázadokkal ezelőtt megragadta az emberek fantáziáját. Indiában, a Közel-Keleten és Görögországban is léteznek mesék, amik arról szólnak, hogy a minket körülvevő fényforrások néha útra kelnek, és összegyűlnek beszélgetni egy kicsit...

A lány és a lámpások

INDIAI MESE

Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer a messzi-messzi Atpat városában egy király. Egyetlen fia született csak. Amikor a fiú legénynyé serdült, feleségül vett egy királykisasszonyt. A lány szép is volt, okos is volt, szorgalmas is volt. Szerette csinos dolgokkal körülvenni magát. Különösen a lámpásokat csodálta. Az ő feladata volt az egész palotában tisztán tartani a lámpásokat, újratölteni őket olajjal, kicserélni bennük a kanócot, és úgy elhelyezni mindegyiket, hogy a lehető legfényesebben ragyogjon. A királykisasszony nagy gonddal végezte a munkáját; esténként a keze nyomán az egész palota fényárban úszott, a legkisebb mécsesektől a legnagyobb lámpákig. Divali napján, a fény ünnepén minden évben még

apró ajándékokkal is kedveskedett a lámpásoknak, és megköszönte a szolgálatukat.

Igen ám, de volt valami, amit a lány még a lámpásoknál is jobban szeretett: az édesség. Ha cukorkát látott valahol, nem állhatta meg, hogy egy-két szemet meg ne kóstoljon belőle; nem tudott betelni a királyi család számára készített bonbonokkal, apró mézes süteményekkel, ízletes édes falatkákkal. Egy napon, amikor ünnepre készültek a palotában, hogy, hogy nem, a királykisasszony megpillantott egy asztalon egy tálca édességet. Elcsent egyet, majd még egyet... és mire észbe kapott, szép csendben befalta az összeget. Csak utána döbbsent rá, hogy a különlegesen mutatós nyalánkságot a vendégek számára készítették oda. Borzasztóan elszégyellte magát. Abban a pillanatban belépett a király is, és látta, hogy az asztalon üres tálca várja a vendégeket.

– Hová lett a sok édesség? – kérdezte szigorúan. A menyé lesütötte a szemét.

– Felség... az egerek megették őket! Láttam, ahogy elszaladtak az utolsó falattal!

Olyan meggyőződéssel bizonygatta, hogy az egerek a hibásak, hogy mindenki elhitte neki. Különben is őszinte lánynak ismerték, aki soha nem hazudna. Igen ám, de a vádat meghallották a palota egerei is az egérlyukból, és éktelen haragra gerjedtek. Hogy meri bárki megvádolni őket olyasmivel, amit el sem követte? Aznap éjjel tanácskozássra gyűlt össze a palota minden egere. Úgy döntöttek, megleckéztetik a lányt a hazugságért. Szép csendben beosontak a leggazdagabb vendég szobájába, ellopták az erszényét, és elrejtették a lány szobájában az ágy alá.

Másnap reggel az egész palota borzasztó patáliára ébredt: a vendég magából kikelve kiabált, hogy tolvaj járt a szobájában. A királyi

őrség felforgatott, átkutatott minden szobát, de nem bukkantak az erszény nyomára. Végül, mit volt mit tenni, az uralkodó parancsot adott, hogy kutassák át az ő szobáját is, utána pedig a fiát és a menyéét – így akarta megmutatni, hogy a családnak nincs rejtegetnivalója. Annál nagyobb volt a döbbenete, amikor megkerült az erszény a királykisasszony ágya alatt.

– Hogy merészelsz szégyent hozni a fejemre? – dörögte a király magából kikelve. A lány azt sem tudta, mit válaszoljon. Mielőtt tiltakozhatott volna, a király már meg is hozta a döntését.

– Az én fiamnak nem lehet tolvaj a felesége. Fel is út, le is út!

Így történt, hogy a lányt száműzték a palotából.

Teltek-múltak a napok. Eljött Divali, a fények ünnepe. Úgy esett, hogy a király éppen hazatérőben volt egy hosszú utazásról, és az erdőben esteledett rá. Leheveredett egy fa alá, és már majdnem elnyomta az álom, amikor egyszerre csak fényt pillantott meg. Legnagyobb csodálkozására lámpák és lámpások kezdtek érkezni a tisztásra a szélrózsa minden irányából. Nem emberek hozták őket, maguktól jöttek. Voltak közöttük apró mécsesek, gyertyák, olajlámpák, lampionok, csillárok és utcai lámpák, és mindenféle méretű és formájú világítóeszköz. Összegyűltek, mintha csak a saját családi ünnepüket ülnék, letelepedtek a tisztás fűvére és a fák ágaira, és beszélgetni kezdtek. Ki-ki elmesélte, mi hír a házban, ahol lakik.

– Nálunk ma este ünnepi lakoma volt – újságolta az egyik lámpás. – Igen rangos vendégeink érkeztek az idén!

– Nálunk csak a család ünnepelt – így egy másik. – De nem fedkeztek el rólunk sem. Új festést kaptunk Divali alkalmából!

Sorra mesélte a híreit egyik lámpás a másik után, míg végül egy nagy, ragyogó lámpára került a sor. A király csodálkozva ismerte

fel, hogy a saját palotájából származik. Amikor a többiek faggatni kezdték, mi hír a palotában, a lámpa szomorúan sóhajtott.

– Jaj, ne is kérdezzétek! Szomorú idők köszöntöttek ránk. Évek óta mi voltunk a legszerencsésebb lámpások egész Atpatban. A király menyé személyesen gondoskodott rólunk. Mindig volt számunkra friss olaj, új kanóc, Divali-ajándék; soha egyikünknek sem aludt ki a tüze. Hajj, de most...

– Mi történt, barátunk?

– Elárulom, ha hallani akarjátok. A király menyé titokban meg-evett egy egész tálca süteményt. Amikor kérdőre vonták, azt hazudta, hogy az egerek a tettesek. Az egerek megharagudtak rá, és egy ellopott erszényt rejtettek az ágya alá. A király tolvajnak bélyegezte a lányt, és száműzte a palotából. Azóta nem törődik velünk senki, csak porosodunk, pislákolunk... Még Divali napján sem köszöntöttek fel minket!

A király, aki végighallgatta a lámpások beszélgetését, rádöbben, hogy mi történt valójában. Hazaérve a palotába rögtön küldte a szolgálait, hogy keressék meg a menyét, és hozzák haza. Bocsánatot kért a lánytól, amiért tolvajnak bélyegezte; a királykisasszony pedig bocsánatot kért, amiért hazudott a süteményekről. Attól a naptól fogva ismét ő volt a palota lámpásainak felelőse. Még jobban gondoskodott róluk, mint azelőtt – és odafigyelt, hogy az egereknek is jusson néhány finom falat a konyháról, engeszteléseképpen.

A következő erdei találkozáson a palota lámpásai már vígan újságolhatták, hogy ismét jó dolguk van – és fényesebben ragyogtak, mint valaha.